

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ОСВІТИ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН**

**ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АГРАРНЕ ПРАВО**

Освітній ступінь перший (бакалаврський)

Спеціальність 081 «Право»

Освітня програма «Право»

Статус навчальної дисципліни вибіркова

Мова навчання: українська

у 2023/2024 навчальному році

Завдання обговорено та схвалено на засіданні
кафедри цивільно-правових дисциплін
протокол від 28.08.09.2023 № 1

Керівник кафедри
Володимир КИЯН

(підпис)

Дніпро– 2023

Аграрне право // Плани семінарських (практичних) занять. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. – 18 с.

РОЗРОБНИКИ:

Роман КАРПЕНКО, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент

ТЕМА 1. Загальні положення аграрного права та законодавства

Семінарське заняття – 2 години

План:

1. Аграрна реформа в Україні.
2. Поняття аграрного права.
3. Предмет аграрного права.
4. Методи правового регулювання в аграрному праві.
5. Принципи аграрного права.
6. Система аграрного права
7. Співвідношення аграрного права з іншими галузями права.
8. Система аграрного права як законодавства.
9. Система аграрного права як навчальної дисципліни.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

аграрна реформа, аграрна політика, галузь права, аграрне право, галузь аграрного права, предмет аграрного права, методи правового регулювання аграрного права.

Завдання для самостійної роботи до Теми 1:

1. Історичний аспект формування та розвитку аграрного права як галузі права, законодавства, науки.
2. Погляди науковців на особливості предмета аграрного права.
3. Конституція України про права селян як аграрних товаровиробників.
4. Методи, способи і засоби в аграрному праві.
5. Проблеми і шляхи вдосконалення аграрного законодавства.
6. Функціональне призначення локальних нормативно-правових актів.
7. Значення судової практики в регулюванні аграрних правовідносин.

Індивідуальні завдання до Теми 1:

1. Підготуйте мультимедійну презентацію за даною темою.

ТЕМА 2. Загальна характеристика суб'єктів аграрного права

Семінарське заняття – 2 години

План:

1. Поняття та особливості суб'єктів аграрного права.
2. Правосуб'єктність суб'єктів аграрного права.
3. Поняття «сільськогосподарський товаровиробник».
4. Класифікація суб'єктів аграрного права.
5. Громадяни (фізичні особи) як суб'єкти аграрних правовідносин.
6. Юридичні особи як суб'єкти аграрних правовідносин.
7. Загальна характеристика специфічних суб'єктів аграрних правовідносин (фермерських господарств, сільськогосподарських кооперативів, державних сільськогосподарських підприємств та осіб, які займаються веденням особистого селянського господарства)
8. Створення та ліквідація суб'єктів аграрного господарювання.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття:

знати поняття аграрного права;предмет, метод, принципи, систему, джерела аграрного права;поняття, види та особливості аграрних правовідносин;завдання та основні напрямки аграрної політики і аграрної реформи в Україні;

вміти:розкрити особливості аграрного права як комплексної інтегрованої та спеціалізованої галузі права;розкрити особливості предмета, метода та принципів аграрного права;кваліфікувати певні відносини як

аграрно-правові та відмежовувати їх від інших правовідносин; в загальному орієнтуватися в системі джерел аграрного права, системі аграрного законодавства.

Завдання для самостійної роботи до Теми 2:

1. Історичний аспект формування та розвитку аграрного права як галузі права, законодавства, науки.
2. Погляди науковців на особливості предмета аграрного права.
3. Конституція України про права селян як аграрних товаровиробників.
4. Методи, способи і засоби в аграрному праві.
5. Проблеми і шляхи вдосконалення аграрного законодавства.
6. Функціональне призначення локальних нормативно-правових актів.
7. Значення судової практики в регулюванні аграрних правовідносин.

Індивідуальні завдання до Теми 2:

1. Підготуйте 10 тестових завдань з даної теми.

ТЕМА 3. Правове становище фермерського господарства та правове регулювання діяльності особистого селянського господарства

Семінарське заняття – 2 години

План:

1. Поняття та основні ознаки фермерського господарства.
2. Порядок створення та припинення діяльності фермерського господарства, його склад і державна реєстрація.
3. Правовий режим майна фермерського господарства.
4. Правове регулювання праці у фермерських господарствах.
5. Господарська діяльність фермерського господарства.

6. Поняття особистого селянського господарства. Початок і припинення ведення особистого селянського господарства.
7. Членство у особистому селянському господарстві.
8. Майно, яке використовується для ведення особистого селянського господарства.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: фермерське господарство, особисте селянське господарство, право членства, голова фермерського господарства, землі фермерського господарства, створення фермерського господарства, правовий режим майна фермерського господарства.

Завдання для самостійної роботи до Теми 3:

1. Правове становище фермерського господарства. Особливості цього стану за сучасних умов.
2. Земельні правовідносини фермерського господарства.
3. Державна підтримка фермерського господарства.
4. Державна підтримка особистого селянського господарства.

Індивідуальні завдання до Теми 3:

1. Скласти термінологічний словник до теми.

ТЕМА4. Правове регулювання діяльності сільськогосподарських кооперативів та державних сільськогосподарських підприємств

Семінарське заняття – 2 години

План:

1. Поняття та основні ознаки сільськогосподарських кооперативів. Їх види. Принципи діяльності.
2. Виробничі, споживчі, обслуговуючі та сервісні кооперативи.
3. Порядок створення, реорганізація та ліквідації сільськогосподарських кооперативів.
4. Право власності кооперативів. Фонди.
5. Правове регулювання трудових відносин у кооперативах.
6. Органи управління та контролю в сільськогосподарських кооперативах.
7. Господарська діяльність кооперативів.
8. Правове становище державних та комунальних сільськогосподарських підприємств.
9. Правовий режим майна державних та комунальних сільськогосподарських підприємств

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття:

знати: поняття та особливості правового статусу сільськогосподарського кооперативу; порядок створення і припинення сільськогосподарського кооперативу; правове регулювання членства у сільськогосподарському кооперативі; правове регулювання управління сільськогосподарським кооперативом; правовий режим майна сільськогосподарського кооперативу; особливості соціально-трудових відносин у сільськогосподарському кооперативі;

вміти: розкрити особливості правового становища сільськогосподарського кооперативу та його типів – виробничого і обслуговуючого сільськогосподарського кооперативу; виявляти спільне та відмінне у правовому статусі тих чи інших суб'єктів аграрного права.

Завдання для самостійної роботи до Теми 4:

1. Правовий статус кооперативних об'єднань і підприємств, споживчих товариств і їх спілок.
2. Статут сільськогосподарського кооперативу.
3. Взаємовідносини між державою і кооперативними організаціями.
4. Міжнародні зв'язки і зовнішньоекономічна діяльність кооперативних організацій.

Індивідуальні завдання до Теми 4:

1. Підготувати мультимедійну презентацію з даної теми.

ТЕМА 5. Державно-правове регулювання сільського господарства

Семінарське заняття – 2 години

План:

1. Поняття, державного регулювання сільського господарства в Україні.
2. Сутність державного регулювання сільського господарства в Україні.
3. Принципи державного регулювання сільського господарства в Україні.
4. Форми та методи державно-правового регулювання сільського господарства.
5. Система та правове становище органів, що здійснюють державне регулювання сільського господарства.
6. Правове становище органів, що здійснюють державне регулювання сільського господарства.

7. Основні напрямки державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників.
8. Правове регулювання оподаткування у сільському господарстві.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: державно-правове регулювання сільського господарства, форми та методи державно-правового регулювання сільського господарства, органи, що здійснюють державне регулювання сільського господарства, державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників, оподаткування у сільському господарстві.

Завдання для самостійної роботи до Теми 5:

1. Розроблення та затвердження загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального розвитку, охорони довкілля в галузі АПК.
2. Органи державного контролю у сільському господарстві.
3. Функції державного управління в АПК.

Індивідуальні завдання до Теми 5:

1. Складіть термінологічний словник з даної теми.

ТЕМА 6. Правове регулювання виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств

Семінарське заняття – 2 години

План:

1. Поняття та сутність виробничо-господарської діяльності суб'єктів аграрного виробництва.

2. Правове регулювання спеціалізації сільськогосподарського виробництва та організації його основних галузей (рослинництва, тваринництва).
3. Організація підсобних виробництв і промислів.
4. Правове забезпечення якісного виробництва та екологічної безпеки сільськогосподарської продукції
5. Порядок і форми планування діяльності суб'єктами аграрного виробництва.
6. Правові форми реалізації сільськогосподарської продукції.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: поняття та сутність виробничо-господарської діяльності суб'єктів аграрного права; правове регулювання спеціалізації сільськогосподарського виробництва та організації його основних галузей (рослинництва, тваринництва тощо); правове регулювання організації та діяльності підсобних виробництв і промислів у сільськогосподарських підприємствах; правове регулювання забезпечення якості та екологічної безпеки сільськогосподарської продукції; правові форми реалізації сільськогосподарської продукції; *вміти* орієнтуватися в диференційованому правовому регулюванні виробничо-господарської діяльності в тих чи інших галузях сільськогосподарського виробництва; аналізувати зміст договірних форм реалізації сільськогосподарської продукції.

Завдання для самостійної роботи до Теми 6:

1. Поняття фінансової діяльності сільськогосподарських товаровиробників.
2. Правове регулювання страхування майна сільськогосподарських підприємств.
3. Фіксований сільськогосподарський податок.

4. Кредитні відносини сільськогосподарських підприємств.
5. Правове регулювання діяльності підсобних виробництв і промислів у сільськогосподарських підприємствах.

Індивідуальні завдання до Теми 6:

1. Складіть десять тестових завдань з даної теми.

**ТЕМА 7. Правове регулювання фінансової діяльності аграрних
товаровиробників**

Семінарське заняття –2 години

План:

1. Поняття фінансової діяльності сільськогосподарських товаровиробників.
2. Правове регулювання фондів сільськогосподарських товаровиробників.
3. Правове регулювання страхування майна сільськогосподарських підприємств.
4. Кредитні відносини в діяльності аграрних товаровиробників.
5. Фіксований сільськогосподарський податок.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:
фінансова діяльність, фонд, страхування, кредитні відносини, фіксований сільськогосподарський податок.

Завдання для самостійної роботи до Теми 7:

1. Особливості фінансових відносин суб'єктів аграрного права.
2. Оподаткування сільськогосподарських підприємств.

Індивідуальні завдання до Теми 7:

1. Підготуйте термінологічний словник з даної теми.

ТЕМА 8. Правове регулювання використання природних ресурсів в сільському господарстві

Завдання для самостійної роботи до Теми 8:

1. Оренда земель сільськогосподарського призначення.
2. Гарантії земельних прав власників землі та землекористувачів.
3. Припинення права власності та права користування земельними ділянками.
4. Плата за землю.
5. Юридична відповідальність за шкоду, заподіяну землям сільськогосподарського призначення та іншим природним об'єктам.

Індивідуальні завдання до Теми 8:

1. Підготуйте термінологічний словник з даної теми.

ТЕМА 9. Правове регулювання трудових та соціальних відносин в сільському господарстві

Семінарське заняття – 2 години

План:

1. Поняття, особливості, принципи організації та правового регулювання праці в АПК.
2. Правова регламентація внутрішнього розпорядку на підприємствах АПК.
3. Дисципліна праці в сільськогосподарських підприємствах. Види дисциплінарних стягнень, підстави та порядок їх застосування.
4. Поняття, зміст та принципи охорони праці в АПК.
5. Поняття та особливості оплати праці в сільськогосподарських підприємствах.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: працівник, роботодавець, трудовий договір, колективний договір, звільнення, дисципліна праці, дисциплінарна відповідальність, матеріальна відповідальність, соціальне забезпечення.

Завдання для самостійної роботи до Теми 9:

1. Матеріальна відповідальність сторін трудових правовідносин в галузі АПК.
2. Форми договірної регулювання праці в сільському господарстві.

Індивідуальні завдання до Теми 9:

1. Підготуйте термінологічний словник з даної теми.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття аграрного права
2. Предмет аграрного права
3. Метод аграрного права
4. Принципи аграрного права
5. Поняття, види та особливості аграрних правовідносин
6. Система аграрного права та аграрного законодавства
7. Джерела аграрного права
8. Конституція України, закони, укази Президента України і постанови Кабінету Міністрів України як джерела аграрного права
9. Завдання та основні напрямки аграрної реформи в Україні
10. Поняття та особливості суб'єктів аграрного права
11. Класифікація суб'єктів аграрного права
12. Правосуб'єктність суб'єктів аграрного права. Поняття «сільськогосподарський товаровиробник»
13. Членські та корпоративні відносини в АПК
14. Фізичні особи як суб'єкти аграрного права
15. Наймані працівники сільськогосподарських підприємств як суб'єкти аграрних правовідносин
16. Юридичні особи як суб'єкти аграрного права
17. Правове становище аграрної біржі як суб'єкту аграрних відносин.
18. Створення та ліквідація суб'єктів аграрного господарювання
19. особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств
20. Поняття та основні ознаки фермерського господарства.
21. Порядок створення та припинення діяльності фермерського господарства, і державна реєстрація
22. Членство у фермерському господарстві
23. Управління фермерським господарством
24. Правовий режим майна фермерського господарства
25. Правовий режим земель фермерського господарства

26. Правове регулювання праці у фермерських господарствах
27. Господарська діяльність фермерського господарства
28. Особливості соціально-трудових відносин у фермерському господарстві
29. Поняття особистого селянського господарства. Початок і припинення ведення особистого селянського господарства
30. Членство у особистому селянському господарстві
31. Майно, яке використовується для ведення особистого селянського господарства
32. Поняття та основні ознаки сільськогосподарських кооперативів
33. Класифікація сільськогосподарських кооперативів, її правове значення
34. Принципи діяльності сільськогосподарських кооперативів
35. Порядок створення, реорганізація та ліквідації сільськогосподарських кооперативів
36. Об'єднання та підприємства сільськогосподарських кооперативів
37. Членство у сільськогосподарських кооперативах
38. Право власності кооперативів. Фонди
39. Правовий режим майна сільськогосподарського кооперативу
40. Правовий режим земель сільськогосподарського кооперативу
41. Правове регулювання трудових відносин у кооперативах
42. Органи управління та контролю в сільськогосподарських кооперативах.
43. Господарська діяльність кооперативів
44. Особливості соціально-трудових відносин у сільськогосподарському кооперативі
45. Правове становище державних та комунальних сільськогосподарських підприємств
46. Органи управління державних та комунальних сільськогосподарських підприємств
47. Правовий режим майна державних та комунальних сільськогосподарських підприємств

48. Порівняльна характеристика фермерського господарства і сільськогосподарського кооперативу
49. Порівняльна характеристика фермерського господарства і особистого селянського господарства
50. Поняття, сутність та принципи державного регулювання сільського господарства в Україні
51. Форми та методи державно-правового регулювання сільського господарства
52. Система та правове становище органів, що здійснюють державне регулювання сільського господарства
53. Нагляд і контроль в АПК
54. Державний нагляд за технічним станом машинно-тракторного парку в сільськогосподарських підприємствах і об'єднаннях
55. Правовий статус та основні повноваження Мінагрополітики
56. Основні напрямки державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників
57. Органи, які реалізують державну політику в сфері державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників
58. Правове забезпечення соціального розвитку села
59. Загальна характеристика правового регулювання оподаткування у сільському господарстві
60. Поняття та сутність виробничо-господарської діяльності суб'єктів аграрного виробництва
61. Правове регулювання спеціалізації сільськогосподарського виробництва та організації його основних галузей (рослинництва, тваринництва тощо)
62. Організація підсобних виробництв і промислів
63. Правове забезпечення якісного виробництва та екологічної безпеки сільськогосподарської продукції

64. Порядок і форми планування діяльності суб'єктами аграрного виробництва
65. Види договірних зобов'язань сільськогосподарських товаровиробників.
66. Договірні орендні правовідносини в агропромисловому комплексі
67. Правові форми реалізації сільськогосподарської продукції
68. Договір контрактації сільськогосподарської продукції
69. Поняття фінансової діяльності сільськогосподарських товаровиробників
70. Правове регулювання фондів сільськогосподарських товаровиробників
71. Правове регулювання страхування сільськогосподарських підприємств
72. Кредитні відносини в діяльності аграрних товаровиробників
73. Державна підтримка в сфері кредитування та страхування сільськогосподарських товаровиробників
74. Особливості оподаткування сільськогосподарських товаровиробників
75. Фіксований сільськогосподарський податок
76. Приватизація майна в агропромисловому комплексі
77. Аграрні підприємства як суб'єкти майнових прав на природні ресурси
78. Поняття та склад земель сільськогосподарських підприємств
79. Особливості правового режиму земель сільськогосподарських підприємств
80. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення, особливості виникнення та припинення речових прав на ці землі
81. Правове регулювання плати за землю
82. Право власності на землі сільськогосподарських підприємств
83. Право користування землею сільськогосподарських підприємств
84. Використання водних, лісових та інших природних ресурсів в сільському господарстві
85. Охорона земель в АПК
86. Відповідальність у сфері природокористування в АПК

87. Поняття, особливості, принципи організації та правового регулювання праці в АПК.
88. Особливості трудової участі та трудових відносин членів кооперативних сільськогосподарських підприємств
89. Правова регламентація внутрішнього розпорядку на підприємствах АПК
90. Дисципліна праці в сільськогосподарських підприємствах. Види дисциплінарних стягнень, підстави та порядок їх застосування
91. Види матеріальної відповідальності працівників сільського господарства. Умови притягнення до матеріальної відповідальності
92. Поняття, зміст та принципи охорони праці в АПК
93. Поняття та особливості оплати праці в сільськогосподарських підприємствах